

„SBÍRKA [...] JE MLADÍKOVÍ VĚČNÝM ZDROJEM PRAVÉHO POZNÁNÍ,
MUŽI POSILOU CITU A DOBRÝCH ZÁSAD [...].“

JOHANN WOLFGANG GOETHE (1799)*

Když se stal Lubomír Slavíček v polovině sedmdesátých let pracovníkem Sbírký starého umění Národní galerie v Praze, jevil se nám ostatním jako zdrženlivý, uzavřený a snad i poněkud nevýrazný kolega. Jistěže pro něho nebylo snadné vpravit se do zavedeného, tak říkajíc domácího prostředí, do sice veskrze dobrých, přesto však občas klopýtajících vzájemných vztahů. Do situací někdy veselejších, např. při pravidelných poledních čajích, jindy napjatých, které doba nesla s sebou. Luboš potřeboval jistý čas. Brzy se však nedala přehlédnout jeho pěstovaná odbornost, zanícené uměleckohistorické zaujetí, cíleně soustředěné k obrazům, nejprve v oblasti, která mu byla v té době nejbližší, k rakouským dílům 18. století. Pozvolna, krok za krokem poznával i další kolekce sbírky, jejíž charakter vzhledem k válečné a poválečné minulosti galerie rozhodně není jednoduchý. Zaujal ho soubor flámského malířství. Věnoval se mu se stále hlubším zájmem, pátral po tom, odkud obrazy do galerie přicházely, a se zkušeností s moravskými sbírkami se začal i v Praze intenzivně zajímat o sběratelství minulých staletí. K tomu přistupovaly opakovaně debaty s ostatními kolegy, jež v tempu *lento moderato* odkrývaly Lubošovu osobnost. Počáteční představa o něm se měnila.

Tehdejší ředitel galerie, profesor Jiří Kotlík, si byl zřejmě od začátku vědom Lubošo-

vých předností, které jsme my ostatní celkem ochotně přehlíželi, ale mohli jsme je zažít později. Nejspíše se informoval u Lubošových učitelů v Brně. Cenil si jeho důslednosti a odpovědnosti a odkrýval jeho organizační talent, nejen pokud jde o realizaci malých i velkých výstav, ale i co se týče způsobilosti pro řídicí práci. Tu jsme, myslím, všichni domácí uznávali zvláště v polovině osmdesátých let, kdy byl vedoucím sbírky, ale i poté, kdy jeho kariérní postup gradoval. Nelze pominout fakt, že během této odlišné, časově náročné činnosti Lubošův zájem o vlastní uměleckohistorická témata neochaboval, ale skutečně zrál. Nebylo pochyb o tom, že jde o výjimečného galerijního pracovníka – v té době publikoval např. zásadní, zcela objevené práce o nejvýznamnější kolekci Národní galerie, o nostické sbírce, realizoval tematické výstavy evropského, zvláště holandského i flámského malířství na domácí i zahraniční půdě, např. ve Finsku, v Japonsku nebo v Německu. I v dalších letech prohluboval svůj zájem o sběratelství a o staré obrazy s plným vědomím, že i ony *habent sua fata*. Stal se uznávaným znalcem obrazů, sbírek a sběratelských vztahů nejen doma, ale jeho odborný věhlas dávno překročil břehy domácího „uměleckohistorického rybníka“.

Národní galerii nepřestal mít rád ani ve chvíli, kdy ji opouštěl. Rozhodnutí pro peda-

gogickou dráhu na Masarykově universitě v Brně bylo šťastnou volbou. S erudiicí a širokým záběrem se ke své práci od začátku odpovědně připravoval, významně se podílel na chodu semináře, na organizační práci fakulty. V současné době se i jako vedoucí profesor cílevědomě a zdárně stará o dobrý profil brněnského učiliště. Nelze tu například pominout jeho příkladnou osobní péči o knihovnu semináře, kterou rozšiřuje se skutečnou láskou. Pravděpodobně je ke svým studentům přisrdečný, ale záleží mu na nich. Stará se o ně, pokud mu vycházejí vstříc opravdovým zájmem a odpovědným postojem ke studiu. Nejsou mu lhostejní, i když jim to možná nedává najevo. Cele se jim věnuje, pečuje o to, aby jim zprostředkoval nové poznatky, např. i v organizování přednášek významných hostujících pedagogů. Umí práci svých studentů ocenit i tím, že jim naznačí, kudy by mohla vést jejich další cesta.

Mýlil by se každý, kdo by si chtěl myslet, že Lubošovo zaujetí pro vlastní specializaci, o díla z minulých staletí a o jejich osudy je tou jedinou kolejí, která ho vede životem. Pro mnohé bylo jistě velkým překvapením zjištění, že jeho zájem výrazně a naprosto nepovrchně přesahuje do oblastí moderního i současného umění. Nevím, jakým zvláštním způsobem to dokáže, ale je pravidelným návštěvníkem pražských a nepochybně i brněnských vernisáží a výstav. Jeho přehled o dění na současné výtvarné scéně vzbuzuje údiv. Je vždy stejně aktuálně informován o tom, co důležitého se na tomto poli děje i v zahraničí.

Mnozí si uvědomili cenu Lubošovy mnohostrannosti. Šíře jeho zájmů, pochopení pro současnou tvorbu, vůle nahlížet trpělivě složitou problematiku současné architektury a památkové péče je v kulturních a vědeckých kruzích dobře známa. Vždy je vítána jeho přítomnost mezi odborníky, kteří posuzují významné projekty na jiných učilištích nebo v jiných institucích. Jeho nestranné posuzování záměrů, jeho zralý názor se ve

vědeckých radách, v domácích i zahraničních expertních a poradních sborech setkávají s plným respektem.

Lubošovy široké zájmy jdou však ještě dále. Leží mu na srdci i umělecko-historická obec. Zajímá se soustavně o chod Umělecko-historické společnosti, což dokázal zvláště v letech, kdy byl jejím předsedou, ale jeho čínorodé působení v této instituci nepolevilo ani později. Se zájmem, který je pro něho charakteristický, sleduje práci svých kolegů, orientuje se v tom, kdo na čem zajímavém pracuje, a dokonce nezapomíná ani na ty, kteří už mezi námi nejsou. Vždycky najde místo i čas připomenout jejich podíl.

Důkladnost, s jakou Luboš Slaviček pracuje, je neobvyklá. Kvalitu jeho práce lze parafrázovat známým výrokiem Nicolase Poussina o vlastní tvorbě: „*Na nic jsem nezapomněl.*“ Není snadné si představit, jak to všechno stihne, jak je možné, že si při svých aktivitách na všechno najde čas a přitom nic jen tak neodbude. Nepochybně to souvisí s jeho schopností zacházet velmi hospodárně s časem, s touto všem stejně darovanou, přesto však obtížnou kategorií života.

Snad právě šíře Lubošova pracovního záběru může někdy vzbudit dojem, že máme co činit s pedantem, kterého nezajímá nic jiného než splnění toho, co si předsevzal. Není to vůbec tak. Za touto zdánlivou maskou je srdečný člověk, který se umí sejit s přáteli, radovat se i veselit. Má svůj osobitý smysl pro humor, jeho blízcí dobře znají vtipné glosy v rozhovorech a debatách, kterými častuje užší i širší společenství. Rozumí legraci. Například před lety se při jedné oslavě přátelé rozhodli inscenovat kostýmovaný „živý obraz“. Luboš nejenže v galerii vybral vhodnou obrazovou předlohu – *Panny moudré a pošetilé* z dílny Franse Florise, ale také, jako ostatní muži ve společnosti, souhlasil s převlečením do neobvyklé „sukničkové“ role.

Víme všichni, že jsou historici umění, kteří svou disciplínu berou účelově a úzce jako pro-

fesi a cestu k obživě. Citové vztahy si rezervují pro jiné oblasti. Luboš Slavíček k této skupině jistě nepatří. Jeho klidná osobnost vypovídá o tom, o čem sám sice nikdy nemluví, ale z rozhovoru s ním to přímo vyzařuje. Má rád obrazy, má velmi rád své kolegy, má svou velkou lásku – dějiny umění a umění vůbec. Je totiž známo, že *docere et delectare* tvoří podstatu umění, ale může se stát také smyslem života. A tak tomu u Luboše Slavíčka je.

Nepochybuji ani na chvíli o tom, že mu mohu za přispěvatele tohoto svazku a za

všechny přátele a kolegy se vší upřímností přát prožítí mnoha napínavých, lehce vzrušujících chvil s uměleckohistorickými tématy a příznivá další léta s obrazy, s uměním, které mu přinese očekávané poučení a zasloužené potěšení.

Hana Seifertová

* (Cituje Lubomír Slavíček in: „*Sobě, umění, přátelům*“. *Kapitoly z dějin sběratelství v Čechách a na Moravě 1650–1939*, Brno 2007, s. 135.)

